

Tlačová správa

ARMÁDA V POVSTANÍ**SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE 1944**Termín: **do 4. júla 2021**Usporiadateľ: **Slovenské technické múzeum, Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici, Vojenský historický ústav, Ministerstvo kultúry SR**

Miesto konania: Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice

Fotografická výstava zachytáva problematiku vzniku, existencie a zániku povstaleckej – 1. čs. armády na Slovensku. Je tematicky rozčlenená na niekoľko celkov dokumentujúcich prípravu Slovenského národného povstania, vznik Vojenského ústredia, samotný vznik povstaleckej 1. čs. armády na Slovensku a jej organizačnú štruktúru. **„Jednotlivé celky sa venujú prvým bojom povstaleckej armády, jej skúsenostiam a reorganizáciám a mobilizáciám. Pôsobenie jednotlivých taktických skupín povstaleckej armády ako aj armádnych jednotiek je samostatne dokumentované v príslušných tematických celkoch. Zánik povstaleckej armády a význam Slovenského národného povstania tvorí záver výstavy,“** opisuje Ing. Dalibor Lesník z Oddelenia marketingu Múzea SNP. Výstava pozostáva z prezentačných panelov, výstavných prvkov a multimedialného dotykového informačného systému.

Slovenské národné povstanie predstavuje jeden z medzníkov slovenských dejín. Popri Varšavskom povstaní a odpore v okupovanej Juhoslávii patrí k najväčším ozbrojeným vystúpeniam proti nacizmu v Európe. 1. čs. armáda na Slovensku mala rozhodujúcu zásluhu na dvojmesačnom udržaní povstaleckého územia v tyle nemeckých frontových vojsk. V spolupráci s partizánmi znemožnila nemeckému veleniu plne využívať železničné a cestné komunikácie Slovenska na prepravu vojsk a materiálu na východný front, viazala početné nepriateľské jednotky, ktoré tak nemohli byť zasadené na fronte vo Východných Karpatoch proti vojskám Červenej armády. Dokázala to v súčinnosti s partizánmi napriek nedostatkom vo výzbroji, vo vycvičenosti príslušníkov jednotiek, v odbornej spôsobilosti jednotlivých veliteľov. Preto sa v jej hodnotení orgánmi československého ministerstva národnej obrany v Londýne v novembri 1944 popri inom mohlo oprávnené konštatovať:

„Je skutočne podivuhodné, že sa čs. vojská pod velením generála Goliana a neskoršie generála Viesta dokázali s tak chabým materiálnym vybavením, tak dlho držať a udržať terén proti nemeckým vojskám, ktoré mali absolútnu prevahu v tankoch, delostrelectve a letectve. Bolo jasné, že vojská zápoľnej armády, nedostatočne vyzbrojené a doplnené nedostatočne vycvičenými záložníkmi, nebudú sto udržať celé územie, na ktorom sa vojenské posádky a civilné obyvateľstvo pridalo k otvorenému boju protinemeckému. ... naše vojská po celé dva mesiace v hlbokom tyle nepriateľského frontu, proti početnej i technickej prevahe, znemožnili prevádzku po dvoch pre nepriateľa nad mieru dôležitých železníc a ... na seba púťali v dobe rozhodujúcich bojov vo východných Karpatoch a v Uhorskej nížine rad prvotriednych nemeckých vyšších jednotiek. To je čisto vojenský, nepopierateľný a veľmi dôležitý prínos čs. boja na Slovensku. ... Úsilie, ktoré slovenský ľud a vojsko vyvinulo počas dvojmesačných bojov, je obdivuhodné a musí byť považované za dôležitý československý prínos boju proti nacizmu,“ cituje Lesník.

Výstavu je možné navštíviť v sídelnej budove STM do 4. júla 2021.